

Till
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelse

Rapport från kommunrevisorerna

Kommunrevisorerna i Kumla kommun har granskat kommunens årsredovisning för år 2016.

Vår bedömning är att årsbokslutet, årsredovisningen och den sammanställda redovisningen för år 2016 i allt väsentligt har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning och i enlighet med de rekommendationer som lämnats från Rådet för kommunal redovisning.

Kommunen redovisar ett positivt resultat på 33,5 mkr för 2016 vilket är 21,7 mkr högre än budget.

Vi delar kommunledningens uppfattning att balanskravet har uppfyllts för år 2016.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

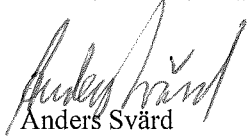
I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2016 finns fyra finansiella mål formulerade. Samtliga finansiella målen har på totalnivå uppnåtts under 2016.

Kumla kommun tillämpar en styrmodell med nio kommunövergripande mål som mäts genom ett antal olika mått på både övergripande nivå, nämndnivå och inom nämndernas verksamheter. Den totala måluppfyllelsen 2016 bedöms genom uppföljning av totalt 40 uppföljningsmått, där tre av de fyra finansiella målen ingår. Av dessa 40 uppföljningsmått mäts 15 på övergripande kommunnivå, sju mäts både övergripande och i nämnderna medan 18 mäts på nämndnivå. Enligt årsredovisningen finns det totalt 91 uppföljningsmått på nämndnivå, varav 18 alltså har valts ut att ingå i bedömningen av kommunens totala måluppfyllelse med motiveringen att de är "särskilt viktiga". Vilka 18 uppföljningsmått av nämndernas totalt 91 uppföljningsmått, som ingår i beräkningen av kommunens totala måluppfyllelse framgår inte av årsredovisningen.

Enligt årsredovisningen var den sammanlagda måluppfyllelsen 58 procent år 2016, vilket är en minskning med 5 procentenheter sedan 2015.

De verksamhetsmässiga målen bör ses som ytterligare en dimension i kommunens vidareutveckling av begreppet god ekonomisk hushållning. Vi ser det därför som viktigt att kommunen fortsätter utvecklingsarbetet med de verksamhetsmässiga målen.

För revisorerna i Kumla kommun

Anders Svård
Ordförande Kommunrevisionen

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

Revisionsrapport

Kumla Kommun

KPMG AB

2017-03-30

Antal sidor 11

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.4.1	Bakgrund	6
3.4.2	Finansiella mål	6
3.4.3	Verksamhetsmål	7
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	9
3.7	Kassaflöde	10
3.8	Sammanställd redovisning	10
3.9	Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen	10

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

1 Sammanfattning

Vi har av Kumla kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De mest väsentliga slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunen redovisar ett positivt resultat om 33,5 mkr för 2016 vilket är 21,7 mkr högre än budget. Engångseffekter har förekommit under 2016 vilka påverkat resultatet både positivt och negativt. Se vidare avsnitt 3.5.
- Kommunen har bokat upp upplupna intäkter från Migrationsverket avseende ej erhållna bidrag om totalt 24 mkr. Dock har en del av bidragen avseende 2016 även blivit periodiserade som förutbetalda intäkter och således ej resultatförts. Enligt vår bedömning är intäkterna därför ca 4 mkr för låga.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2016 finns fyra finansiella mål formulerade. Samtliga mätbara mål har på totalnivå uppnåtts under 2016.

Verksamhetsmål

Kumla kommun tillämpar en styrmodell med nio kommunövergripande mål. En del av dessa mål har uppnåtts under 2016, andra inte.

---

¹ Kommunallag (1991:900)

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

De verksamhetsmässiga målen bör ses som ytterligare en dimension i kommunens vidareutveckling av begreppen god ekonomisk hushållning. Vi ser det därför som viktigt att kommunen fortsätter utvecklingsarbetet.

2 Bakgrund

Vi har av Kumla kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Avgränsning

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2016. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande sätt som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Det innebär att vi har granskat Årsredovisningen vad gäller nyckeltal samt stämt av balanskravsredovisning, investerings- och driftsredovisning mot underlag. Övrigt har endast granskats utifrån om informationen är förenligt med de finansiella delarna.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av ekonomichef Johan Hultgren och redovisningsekonom Catarina Carlsson.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Markus Forsberg, auktoriserad revisor och Veronica Malm, revisor.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi bedömt om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningschefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

- I slutet av 2013 gav RKR ut en rekommendation med krav på komponentavskrivning från och med år 2014. Komponentavskrivning av materiella anläggningstillgångar blir därmed framöver en normgivande metod inom offentlig sektor. Metoden innebär att större och betydande investeringar ska delas upp i delkomponenter med varierande avskrivningstid beroende på de olika investeringarnas nyttjandetid.

Kommunen har inte tillämpat komponentavskrivning under 2016. Noteringen kvarstår från föregående år.

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer utöver ovanstående.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 33 mkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 19 mkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 15 mkr.

Bedömning

Balanskrav bedöms korrekt redovisat. Kumla kommun har valt att inte sätta av några medel till resultatutjämningsreserv (RUR).

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

3.4.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.2 Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budget för 2016 finns ett övergripande ekonomiskt mål, *Kumla kommun använder sina ekonomiska resurser på ett ansvarfullt och produktivt sätt*. För att uppnå detta övergripande mål har fyra finansiella mätbara mål formulerats.

- *Kommunens resultat ska uppgå till i genomsnitt minst 1,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag per år under en treårsperiod.*

Resultatet för 2016 uppgick till 33,5 mkr eller 3,0 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Genomsnittet för de tre senaste åren 2014-2016 uppgår till 2,5 % vilket innebär att kommunen uppfyllde detta mål.

---

⁴ Oktober 2015

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

- *Nämnderna skall finansiera sin verksamhet inom beviljade budgetramar.*

Nämnderna gör totalt ett överskott på 4,4 mkr. Målet på totalnivå är därmed uppnått.

- *Kommunens skattesats ska vara lägre än genomsnittet i angränsade kommuner (Örebro, Hallsberg och Lekeberg).*

Skattesatsen var 2016 totalt 64 öre lägre än genomsnittet i angränsande kommuner. Målet är därmed uppnått.

- *Kommunens nyupplåning får uppgå till maximalt 200 mkr under tiden 2016-2018.*

Under 2016 har nya lån tagits om 75 mkr. Kompletta uppföljning av målet kan göras först 2018.

3.4.3 Verksamhetsmål

Kumla kommun tillämpade för andra året styrmodellen med nio kommunövergripande mål. I årsredovisningen finns en uppföljning och utvärdering av dessa mål. En del har uppnåtts, andra inte. Målen syftar till att ge en indikation på om kommunens resurser används kostnadseffektivt och ändamålsenligt i verksamheterna.

Målområdena är:

- Demokrati och dialog
- Service- och tillgänglighet
- Medarbetare
- Ekonomiska resurser
- Folkhälsa, vård och omsorg
- Utbildning och livslångt lärande
- Kultur och fritidsliv
- Miljö, trygghet och teknik
- Boende, infrastruktur och näringsliv

Till varje strategiskt målområde ovan finns en politisk målformulering med syfte att uppnå visionen. För att möjliggöra uppföljning och tydliggöra inriktning har mätbara uppföljningsmått kopplats till de politiska målsättningarna.

I årsredovisningen finns en redogörelse för och uppföljning och utvärdering av dessa mål. En del av målen har uppnåtts andra inte. Målen syftar till att ge indikationer på om kommunens resurser används kostnadseffektivt och ändamålsenligt i verksamheterna.

3.5 Resultaträkning

Kommunen

Belopp mkr	Utfall 2016-12-31	Budget 2016	Prognos 2016 per 2016-08-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-1 100	-1 108	-1 103	-1 042
Förändring i % jämfört med föregående år	6			
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	1 132	1 120	1 116	1 069
Förändring i % jämfört med föregående år	6			
Finansnetto	2	0	4	6
Resultat	33	12	18	33
Verksamhetens nettokostnad inkl finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag i %	97	99	98	97

Kommunen redovisar ett positivt resultat om 33,5 mkr för 2016 vilket är 21,7 mkr över budget. Kommunens positiva resultat mot budget beror till stor del på bokförda realisationsvinster som uppgår till 18,9 mkr.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 58 mkr eller ca 6 %. I denna inkluderas bokförda förluster vid utrangering anläggningstillgångar om ca 21 mkr.

I posten finansnetto inkluderas en nedskrivning av aktier i Kumbro Utveckling om 6,6 mkr.

Kommunen har bokat upp upplupna intäkter från Migrationsverket avseende ej erhållna bidrag. Dock har en del av bidragen avseende 2016 inte blivit intäktsförda som de borde. Enligt vår bedömning är intäkterna därför ca 4 mkr för låga.

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Kommunkoncernen

Principiellt kan sägas att nyckeltalen för kommunkoncernen är väl så viktiga som kommunens då de återspeglar alla kommunens aktiviteter, oavsett om de organiserats inom kommunen eller via kommunens bolag.

Mkr	Utfall 2016-12-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-1 037	-993
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	1 132	1 069
Finansnetto	-57	-42
Årets resultat	31	34
Verksamhetens nettokostnad inkl finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag i %	97	97

3.6 Balansräkning

<i>Belopp i mkr</i>	Kommunen		Koncernen	
	2016-12-31	2015-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Balansomslutning	1 600	1 359	3 806	3 486
Redovisat eget kapital	1 061	1 029	1 189	1 152
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	685	633	813	756
<i>Redovisad soliditet</i>	66 %	76 %	31 %	33 %
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	43 %	47 %	21 %	22 %
Omsättningstillgångar	388	302	403	376
Avsättningar	37	38	51	49
Långfristiga skulder	144	64	2 245	2 041
Kortfristiga skulder	357	228	320	243
<i>Balanslikviditet</i>	109 %	132 %	126 %	155 %

Kommunens balansomslutning har ökat markant under 2016 vilket påverkar nyckeltal såsom soliditet negativt. Ökningen beror i huvudsak på stora investeringar i anläggningstillgångar under året.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Av betalningsflödesrapporten framgår att kommunens verksamhet före avskrivningar under år 2016 givit ett överskott på 215 mkr. Investeringar har gjorts med 256 mkr. Finansieringsverksamheten har ett netto på 81 mkr vilket innebär att kommunens nettoupplåning ökat. Förändringen av likvida medel uppgår till +61 mkr.

3.8 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen Kumla Fastigheter AB (100 %), Kumla Bostäder AB (100 %), Kumbro Utveckling AB (20 %) Scantec AB (50 %) Kumbro Vind AB (20 %), Kumbro Stadsnät AB (20 %) samt Biogasbolaget i Mellansverige AB (10 %).

3.9 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

Kommunen har bokat upp upplupna intäkter från Migrationsverket avseende ej erhållna bidrag om totalt 24 mkr. Dock har en del av bidragen avseende 2016 även blivit periodiserade som förutbetalda intäkter och således ej resultatförts. Enligt vår bedömning är intäkterna därför ca 4 mkr för låga.

Vi har noterat att pågående nyanläggningar ej särredovisas i balansräkningen. Vi rekommenderar att så görs i framtiden för att ge en rättvisande bild av disponibla anläggningstillgångar i kommunen.

Kommunen har ännu ej börjat tillämpa komponentavskrivning av väsentliga anläggningstillgångar. Ingen uppdelning har skett av historiska värden. Det är oklart hur stor påverkan på räkenskaperna en uppdelning i komponenter av anläggningstillgångar skulle få. Vi rekommenderar att kommunen utan dröjsmål börjar tillämpa komponentavskrivning, åtminstone på nya investeringar.

Kumla Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Kommunen har likt tidigare år inte periodiserat upplupna löner i bokslutet. Detta innebär att kommunen ej redovisat skulder till ett värde av ca 4 mkr inkl. PO-pålägg. Då ingen periodisering skedde föregående år heller är årets redovisade kostnad rättvisande.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

KPMG, dag som ovan

Markus Forsberg
Auktoriserad revisor

Veronica Malm
Revisor